

ELŐSZÓ

A József Attila Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának Összehasonlító Irodalomtudományi Tanszékén többirányú munka folyik. „Működik”, lassan évtizedes múltra tekintve vissza, az „Összehasonlító Irodalomtudomány B szak”, néhány éve az „Irodalomelmélet — speciális képzés”, mindezek párhuzamosan a graduális egyetemi képzéssel. Mindkét tudományág a Magyar Akkreditációs Bizottságtól lehetőséget kapott arra, hogy a József Attila Tudományegyetem említett tanszékén posztgraduális kurzus létesülhessen. Az irodalomelmélet iránt érzett elkötelezettség jelzése, hogy a tanszéken belül „Irodalomelméleti Tanszéki Csoport” alakult, amely lényegében összefogja és szervezi a szegedi irodalomelméleti oktatás jórészét, illetőleg kebelében működteti a könyvsorozataival és konferenciáival a határon innen és túl (el)ismertté vált deKON-csoport munkáját.

A komparatistikai, elméleti és világirodalmi előadások, szemináriumok mellett „Színházelméleti Speciális Képzés” elégíti ki a színház ifjú rajongóinak és érdeklődőinek igényeit.

Ekképpen a létszáma nézve kicsiny, de hatókörét tekintve talán mégsem oly kicsiny tanszék jelentős számú hallgató rendelkezésére áll, akik között nem egy szépreményű egyetemi, kritikusi, irodalomtörténész „karrier” előtt áll. Az idézőjel annak szól, hogy itt örömtelien sokrétű publikációs, diákköri, szemináriumvezetői tevékenységről tudunk beszámolni. Hogy nem használom az „iskola” megjelölést, annak pusztán az az oka, hogy a szemináriumokat vitafórumnak gondoljuk el, ahol a legkülönbébb témákról a legkülönbébb „elméleti/történeti” megfontolások csapathat össze, nem az érdekérvényesítés, hanem (pusztán) az álláspontok markánsabb körvonalazása céljából. Semmiféle néven nevezendő egységre, egységes terminológiára nem törekednek a tanszék oktatói/hallgatói; és nem csupán azért, mert az összehasonlító irodalomtudományi graduális és/vagy posztgraduális kurzus egymástól igen csak távoleső témákon dolgozó hallgatókat/munkatársakat foglalkoztat(ott), a számi költészet fordíthatóságának kérdéskörétől a Borges-novellák elméleti következményének fölfejtési kísérletéig, Petrarca töredékes latin nyelvű eposzának kontextuális vizsgálatától a magyar neoavantgárd törekvések értelmezéséig: nem is szólva a nyelvtudásban, a rokon tudományokban való jártasságban, az elméleti/történeti fölkészültségben és érdeklődésben mutatkozó különbségekig. Ami a szemináriumokon, a vitákon kitetszett: aligha létesíthető

olyan, mindenre alkalmas, mindenkinek megfelelő, mindent segítő módszeres eljárás, amely akár fogalmi, akár tágabb értelemben vett gondolkodásbeli közösségbe kényszeríthetné a maguk írásmódját saját olvasmánytapasztalataik, hagyományértelmezésük útján kikísérletező hallgatókat. Aligha volna természetes és a jövőre nézve gyümölcsöző, ha ifjú kutatókat végleges állásfoglalásra, hosszú távra elkötelezett elméleti magatartásra venné rá akár a többség, akár a „divat”, akár a tanári példa. Úgy hiszem, az a fajta tarkaság, szinte anarchikus sokféleség, amely a budapesti-szegedi *Szövegek között I.*, a szegedi *Szövegek között II.* és a jelen *Szövegek között III.* köteteket jellemzi, ha másról nem, legalább arról számot ad: mi foglalkoztatja az egykor volt és a jelenlegi szegedi diákokat, ki hol tart, ki miképpen dolgozza föl (és földolgozza-e) azt, amiről ma, vagy amiről tegnap és tegnapelőtt óta az irodalomtudományban gondolkodtak/gondolkodnak. Ennek bemutatása, érzékeltetése a kötet célja, meg az, hogy képet adjon arról: miféle állásfoglalást lehet találni a kötet szerzőinek dolgozataiban az irodalomtörténet, a komparatiztika, az irodalomelmélet néhány, a szerzők és talán nemcsak a szerzők számára fontos kérdéséről.

Fried István